

För en ändamålsenlig inre marknad

Vytenis Andriukaitis

Europeisk kommissionär för hälsa
och livsmedelssäkerhet

Den europeiska inre marknaden firar detta år sitt 25-årsjubileum, och vi vill ta tillfället i akt att lyfta fram allt det vi ofta tar för givet. Vi gläder oss över att kunna uppmärksamma detta tillfälle genom att berätta en framgångshistoria.

Som Europas största tillverkningsindustri har mat- och dryckessektorn gynnats av den inre marknaden som har gjort det möjligt för varor att cirkulera i en utsträckning som aldrig tidigare setts. Det har inneburit bättre möjligheter för innovationer, att ett lämpligt regelsystem har upprättats samt att standarder har etablerats som gör europeiska mat- och dryckesprodukter säkrast i världen; detta är milstolpar som vi kan vara stolta över. Jag ser framåt mot de kommande 25 åren och hoppas att vi nu kan stärka den här goda grunden, till fördel för alla.

Policymilstolpar för den inre marknaden för mat och dryck

1957
Romfördragen

1962

GJP (Gemensam jordbrukspolitik)

1968
Tullunionen träder i kraft

1974
Domen i målet Dassonville (EG-domstolen fastslår att EU-fördragen gör det otillåtet att förhindra handel)

1994
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (utvidgning av den inre marknaden till länder utanför EU)
—
Direktivet om förpackningar och förpackningsavfall

1993

Skapandet av den inre marknaden

—
Förhållningssätt till livsmedelssäkerhet baserat på riskanalys och kritiska kontrollpunkter (Hazard Analysis and Critical Control Points, HACCP)

1995
Krisen till följd av galna ko-sjukan
—
Kommissionens beslut om ömsesidigt erkännande

1997
Förordningen om nya livsmedel

2000

Allmänna märkningsdirektivet
—
EU:s säljfrämjande åtgärder för jordbruksprodukter

2011

Förordningen om livsmedelsmärkning

2008
Förordningen om allmänt förfarande för godkännanden av tillsatser/aromer/enzymer

2012
Förordningen om kvalitetsordningar

2014
EU:s säljfrämjande åtgärder för jordbrukslivsmedelsprodukter

1979

Överenskommelse om att etablera
Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF)

—
Domen i målet **Cassis de Dijon**
(EG-domstolen etablerar principen
om ömsesidigt erkännande)

—
Märkningsdirektivet

1986

Europeiska
enhetsakten

1992

Maastrichtavtalet

Förordningen om
geografiska ursprungs-
beteckningar

1989

Direktivet om
officiell kontroll

1988

Tillsatsdirektivet

2002

Euron införs

—
Den allmänna livsmedelslagstiftningen
EFSA etableras
Rättslig implementering av obligatorisk
spårbarhet för RASFF

2003

CAP Cross
Compliance Standards
(tvärvillkor för GJP)

2007

Lissabonfördraget

2006

Förordningen om gränsvärden för
vissa främmande ämnen i livsmedel

Förordningen om närings-
påståenden och hälsopåståenden
om livsmedel

—
Förordningen om berikning av livsmedel

2004

Hygienförfordningar

—
Förordningen om
kontroll av livsmedel
och foder

2015

Revidering av förordningen
om nya livsmedel

2017

Förslag till ett direktiv om
ömsesidigt erkännande

inom EU

90% av mat- och dryckesindustrins omsättning genereras inom den inre marknaden

Mer än

€1,100 spenderade EU-konsumenter på mat- och dryckesprodukter
miljarder

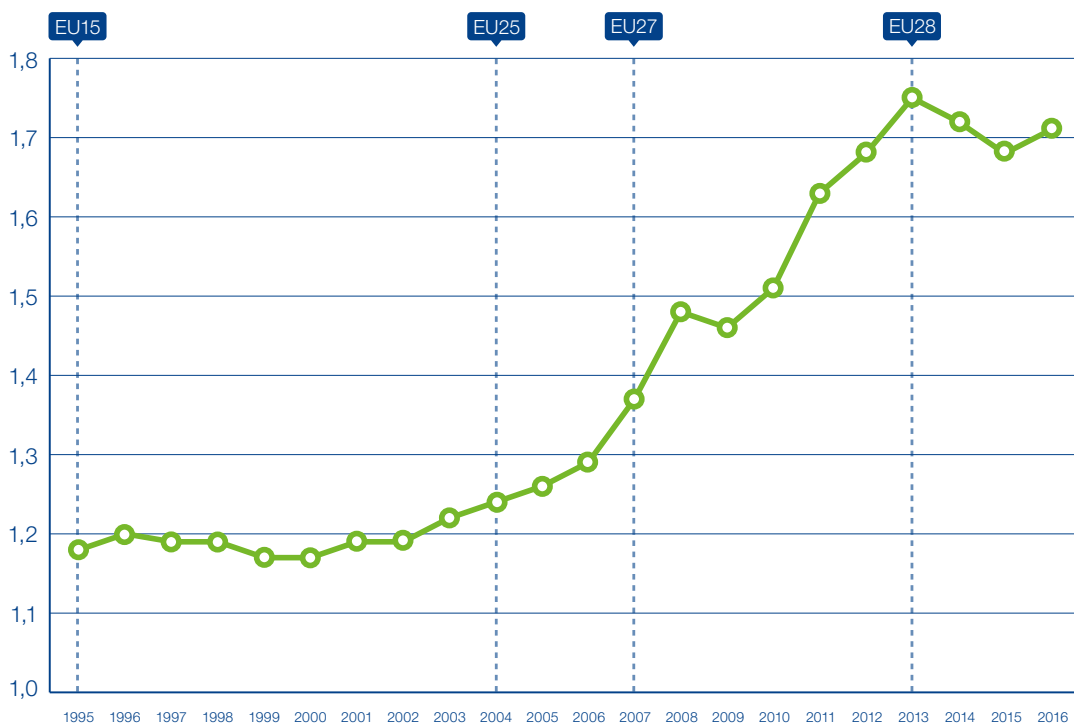
€255 export inom EU av mat- och dryckesprodukter
miljarder

Nästan **3/4** av EU:s mat- och dryckesprodukter som exporteras av medlemsstaterna säljs på den inre marknaden.

Export inom EU utgör mer än **25%** av mat- och dryckesindustrins omsättning.

Export av mat och dryck inom EU, uttryckta som andel av BNP (%)

Source: Eurostat

Den inre marknadens påverkan på mat- och dryckesindustrin...

i Sverige

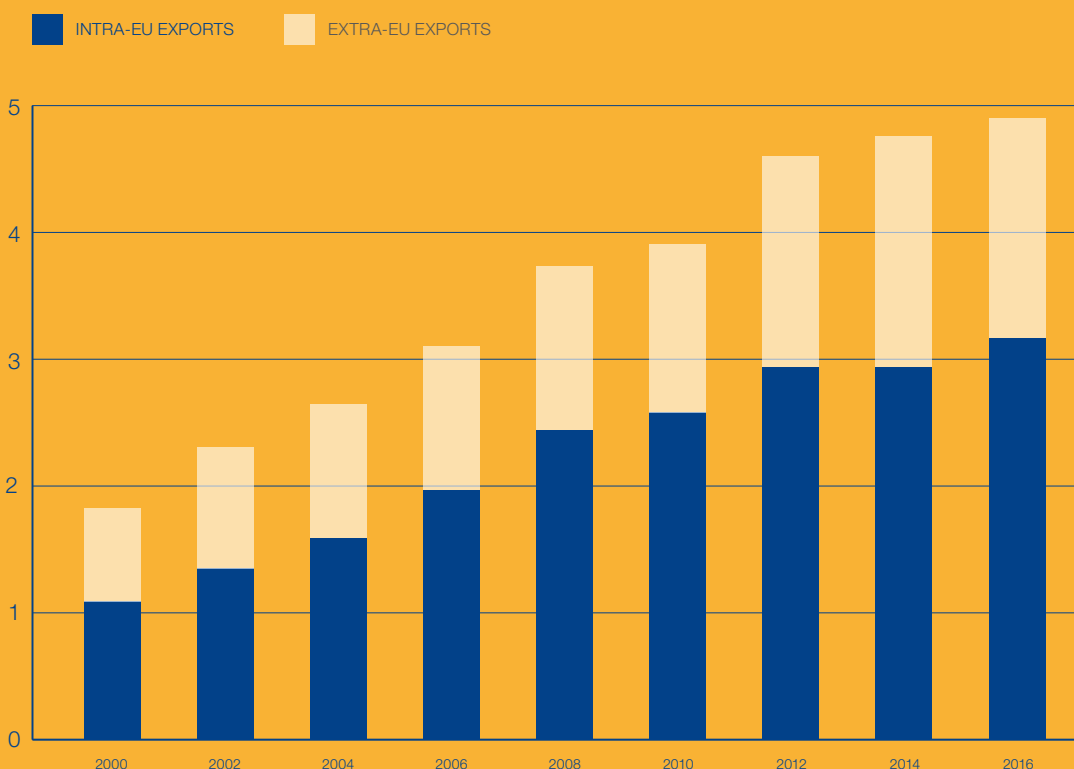
17% av mat- och dryckesindustrins omsättning i Sverige genereras via export till andra medlemsstater

€3.2 Export inom EU
miljarder

€1.7 Export till länder utanför EU
miljarder

Export inom EU och till länder utanför EU (2016, miljarder)

Source: Eurostat

Fördelar med den inre marknaden

Tack vare den inre marknaden har vi:

- ✓ Ökad **tillgänglighet** vad gäller mat och dryck till **överkomliga** priser
- ✓ Konsumenter har tillgång till fler **alternativ** och mer **mångfald** vad gäller mat- och dryckesprodukter som de kan avnjuta varje dag
- ✓ Tillverkare av mat och dryck har hälsosam konkurrens, vilket resulterar i att de erbjuder **produkter av hög kvalitet**, vilket gynnar konsumenter
- ✓ Europa kan uppvisa några av de bästa resultaten i världen vad gäller **livsmedelssäkerhet**, tack vare ett gediget regelverk och de europeiska mat- och dryckesföretagens hängivna arbete dag ut och dag in

Den inre marknaden öppnar upp möjligheten att möta konsumenters efterfrågan samtidigt som företagens tillväxt främjas och jobbtillfällena säkras

- ✓ **Harmonisering** av policyer och förfaranden på EU-nivå har gjort det lättare för företag att bedriva handel mellan EU-länder
- ✓ **Ömsesidigt erkännande inom icke-harmoniserade områden** har gjort det möjligt för produkter som är lagliga att sälja i ett EU land att även säljas i ett annat, vilket förhindrar att nationella regler står i vägen för handel
- ✓ Företag verkar inom ett i överlag **stabilt regelverk**, vilket är en kritisk faktor vad gäller investeringsbeslut inom EU
- ✓ Detta innebär att mat- och dryckesföretag, i synnerhet små- och medelstora företag, ges **ökat skydd för sina rättigheter** (geografiska ursprungsbeteckningar, gemenskapsvarumärken, m.m.)
- ✓ De har också gynnats av **minskade administrativa bördor**, vilket skär ner på byråkratin och kostnader för efterlevnad av regler
- ✓ Allt detta skapar en miljö för **hälsosam konkurrens, ökad effektivitet och bättre kvalitet** vad gäller mat- och dryckesprodukter över hela Europa, och ger EU skalfördelar när unionen bedriver handel som ett block

Frigöra potentialen – Vilka är de huvudsakliga utmaningarna som kvarstår?

Mat- och dryckessektorn är föremål för omfattande lagstiftning, vilket ofta ses som ett exempel på stora framsteg. I verkligheten är dock reglerna inom denna sektor i färd med att åternationaliseras i allt större utsträckning, vilket gör det svårare och svårare att till fullo dra nytta av den inre marknaden.

- ! En ökande trend att enskilda medlemsstater **åternationaliserar policyåtgärder**, exempelvis vad gäller ursprungsmärkning
- ! Medlemsstaters **icke-harmoniserade implementering av EU-lagstiftning**
- ! **Icke-fungerande ömsesidigt erkännande** inom icke-harmoniserade policyområden
- ! Införandet av **olikartad nationell lagstiftning** inom icke-harmoniserade områden
- ! **Ingen effektiv möjlighet att överklaga** utan långa och kostsamma rättegångar krävs för att komma åt brott mot rättigheter som den inre marknaden ger
- ! **Riskbedömningar som skiljer sig åt** mellan Efsa och nationella myndigheter, vilket resulterar i olika regler
- ! Icke-harmoniserade tillvägagångssätt vid **nödsituationer**
- ! En ofullständig **digital inre marknad**

Allt detta kan orsaka:

- ! Ytterligare **kostnader** och **bördor**
- ! **Osäkerhet** för såväl företag som konsumenter
- ! Mer **matsvinn** p.g.a. att produkter som uppfyller kraven i ett land men inte i ett annat inte kan användas

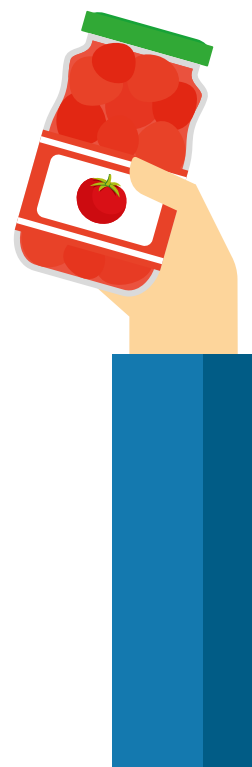
Hur kan man säkerställa en effektiv inre marknad för mat och dryck?

Sex policyrekommendationer

Som Europas största tillverkningssektor representerar mat- och dryckesindustrin olika profiler, historier, tillvägagångssätt, storlekar, produkter, m.m., men förespråkar tillsammans en verklig inre marknad.

I detta syfte efterlyser mat- och dryckesindustrin följande:

- I. Politiskt engagemang i den inre marknaden, som leder till en långsiktig vision med regelbundna handlingsplaner för de kommande åren
- II. Prioritering av frågor rörande den inre marknader genom en plattform på EU-nivå som fokuserar på en stark, konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja
- III. Samordning på hög nivå för att tillförsäkra ett relevant regelverk för att stödja europeisk industri i allmänhet
- IV. Bättre fungerande ömsesidigt erkännande inom icke-harmoniserade områden
- V. Bättre fungerande TRIS¹, SOLVIT², EU Pilot³ och REFIT⁴
- VI. Snabb implementering av de initiativ avseende den inre marknaden som pågår för närvarande (digital inre marknad, m.m.)

Låt oss innovera! Ett förslag:

Det finns inget effektivt klagomålsförfarande som företag kan använda sig av i situationer när den inre marknaden inte fungerar, inte har implementerats eller inte erkänns. Eftersom det står klart att befintliga strukturer och idéer är otillräckliga eller bristfälliga för att möjliggöra en verkligt effektiv inre marknad skulle FoodDrinkEurope också vilja föreslå ett möjligt nytt initiativ:

Att skapa ett oberoende rättsvärdande organ – Ombudsman? Byrå? Oberoende myndighet? – som, utan politiska påtryckningar, kan utveckla verktyg för att säkra att regleringar implementeras på korrekt sätt i alla medlemsstater, och dit företag och kunder kan vända sig med klagomål samt diskutera brott mot den inre marknaden, oavsett ifall de avser fri rörlighet för personer, tjänster, kapital eller varor.

1. **TRIS** är ett notifieringsförfarande som etablerades via direktiv (EU) 2015/1535 som ett verktyg för information, förebyggande och dialog vad gäller tekniska regleringar av produkter och informationssamhällets tjänster. Det gör det lättare att förutsäga och förhindra skapandet av handelshinder som sannolikt kommer att påverka aktiviteter.
2. **SOLVIT** är ett medlingsnätverk som kan hjälpa till med familjeförmåner, pensionsrättigheter, boende, inresevisum för EU-medborgares anhöriga som inte själva är EU-medborgare, bilregistrering, körkort, yrkeskvalifikationer, momsåterbetalningar, marknadsåtkomst för produkter och tjänster, diskriminering.
3. **EU Pilot** är en informell dialog mellan kommissionen och medlemsstaten avseende ärenden om bristande efterlevnad av EU-lagstiftning, innan ett formellt överträdelseförfarande inleds.
4. Kommissionens program för lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (**REFIT**) tillser att EU-lagstiftning levererar resultat för medborgare och företag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, till lägsta möjliga kostnad. REFIT har som mål att se till att EU-lagstiftning förblir enkel, avlägsna onödiga bördor och anpassa befintlig lagstiftning utan kompromisser avseende policymål.

**Vi firar 25 år av mångfald
inom mat och dryck
tack vare den inre marknaden**

LIVSMEDELSFÖRETAGEN
The Swedish Food Federation

Box 556 80
102 15 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19, Stockholm

T. +46 8 762 65 00
F. +46 8 762 65 12

info@li.se
www.li.se

 @livsmedel
 livsmedelsforetagen

Avenue des Nerviens, 9-31
1040 Brussels, Belgium

T. +32 2 514 11 11
F. +32 2 511 29 05

info@fooddrinkeurope.eu
www.fooddrinkeurope.eu

 @FoodDrinkEU
 fooddrinkeurope